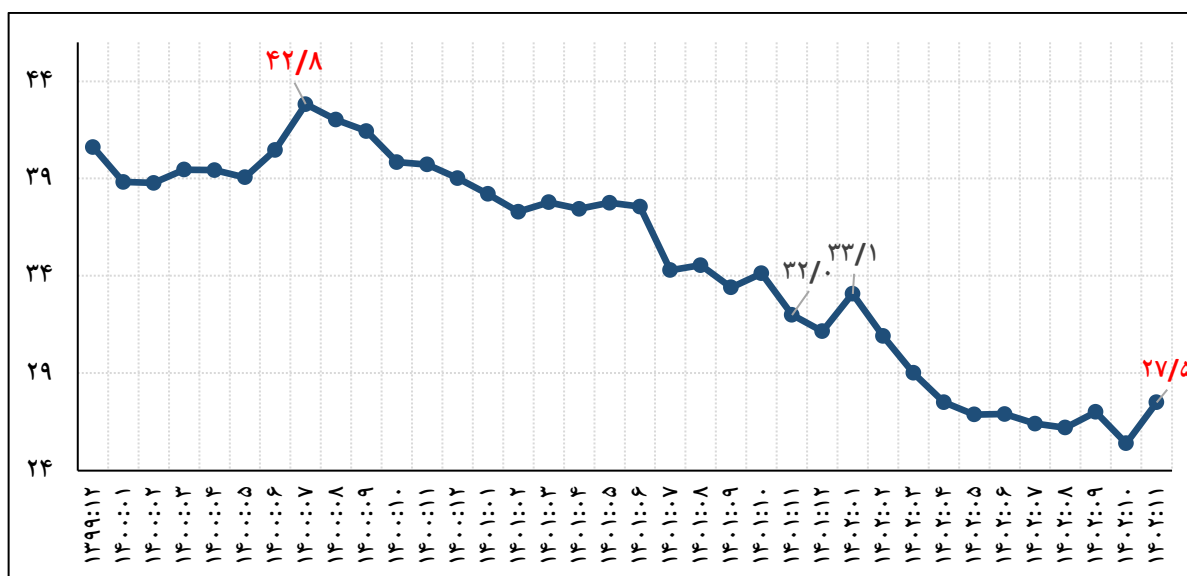

«تحولات کل‌های پولی در بهمن ماه ۱۴۰۲»

نقدینگی

حجم نقدینگی در پایان بهمن‌ماه ۱۴۰۲ به رقم ۷۷۷۹۵/۹ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ معادل ۲۲/۸ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، نرخ رشد دوازده‌ماهه نقدینگی از ۳۲/۰ درصد در پایان بهمن‌ماه ۱۴۰۱ طی یک روند نزولی به ۲۷/۵ درصد در پایان بهمن‌ماه سال ۱۴۰۲ کاهش یافته است. کاهش قابل ملاحظه رشد نقدینگی در سال ۱۴۰۱ و رسیدن آن به ارقام زیر ۳۰ درصد در یازده ماهه سال ۱۴۰۲ حاکی از تحقق برنامه پولی تنظیم شده و توفیق بانک مرکزی در اجرای سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانکها در دوره اخیر است.

نمودار ۱- روند تحولات نرخ رشد دوازده ماهه نقدینگی (درصد)

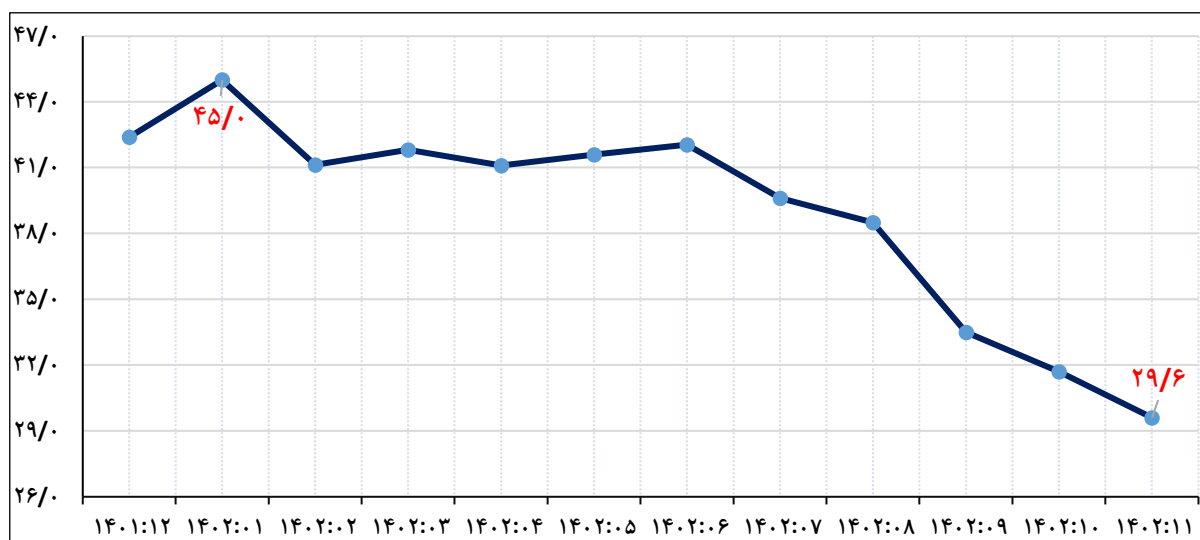
پایه پولی

پایه پولی در بهمن‌ماه ۱۴۰۲، رقم ۱۰۴۸۲/۷ هزار میلیارد ریال را به ثبت رساند. بر این اساس پایه پولی در دوره مذکور رشدی معادل ۲۱/۹ درصد را نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ تجربه کرد. در یازده‌ماهه منتهی به سال ۱۴۰۲ مطالبات بانک مرکزی از بانکها سهمی معادل ۳۳/۸ واحد درصد در رشد پایه پولی داشت. عامل اصلی افزایش مطالبات بانک مرکزی از بانکها افزایش برداشت بانکها از منابع بانک مرکزی می‌باشد. دیگر عامل رشد پایه پولی در پایان بهمن‌ماه سال ۱۴۰۲، متاثر از افزایش خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی بوده است. لازم به ذکر است بخشی از افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی به دلیل افزایش اسناد پرداختی به تعهد دولت و سهمیه و سهام دولت در صندوق بین‌المللی پول بوده است که به دلیل ثبت مشابه در سرفصل سایر بدهی‌های بانک مرکزی، واجد آثار پولی نمی‌باشد. یکی دیگر از عوامل اصلی افزایش سهم خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی در رشد پایه پولی، کاهش سپرده‌های دولت نزد بانک مرکزی است که نشان می‌دهد پرداختهای دولت در یازده‌ماهه سال ۱۴۰۲ با اتکای به منابع سپرده‌ای خود صورت گرفته است. در عین حال دولت طی این مدت از تنخواه‌گردان خزانه استفاده نکرده است.

در مقابل، خالص داراییهای خارجی بانک مرکزی در یازده ماهه سال ۱۴۰۲ سهم کاهنده در رشد پایه پولی داشته به گونه‌ای که در پایان بهمن‌ماه سال مذکور از سهمی معادل ۲۰/۰- واحد درصد در رشد پایه پولی (۲۱/۹ درصد) برخوردار بوده است. لازم به ذکر است که این سهم در ده ماهه سال ۱۴۰۲ معادل ۲۴/۵- واحد درصد بوده است. کاهش خالص داراییهای خارجی بانک مرکزی در سال ۱۴۰۲ عمدتاً ناشی از فروش ارزهای خریداری شده از دولت در اواخر سال ۱۴۰۱ و مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک مرکزی با فراهم کردن زمینه فروش بخشی از ارزهای غیر قابل دسترس خریداری شده در سال‌های قبل بوده است که معادل ریالی آن پیش از این به دولت پرداخت شده و در حال حاضر با مهیا شدن امکان دسترسی به این منابع، بانک مرکزی توانسته است علاوه بر تامین نیازهای ارزی کشور، از این طریق نیز اقدام به کنترل مطلوب رشد پایه پولی بنماید.

دیگر عامل کاهنده پایه پولی در پایان بهمن‌ماه ۱۴۰۲، خالص سایر اقلام بانک مرکزی بوده که سهمی معادل ۱۱/۲- واحد درصد در رشد پایه پولی در یازده‌ماهه منتهی به پایان بهمن‌ماه سال ۱۴۰۲ داشته است. دلیل اصلی کاهش خالص سایر اقلام بانک مرکزی نسبت به پایان سال ۱۴۰۱، افزایش سایر بدهی‌های بانک مرکزی به دلیل افزایش جزء اسناد پرداختنی به صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی می‌باشد. لازم به ذکر است، به همین میزان اوراق و اسناد بهادار دولتی در جز بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی نیز افزایش یافته و در نتیجه خالص اثر آن بر پایه پولی صفر می‌باشد. رشد دوازده‌ماهه پایه پولی در ادامه روند نزولی خود از ابتدای سال جاری از ۴۵/۰ درصد در فروردین‌ماه به ۲۹/۶ درصد در بهمن‌ماه کاهش یافت.

نمودار ۲- روند تحولات نرخ رشد دوازده ماهه پایه پولی (درصد)

لازم به اشاره است ضریب فزاینده نقدینگی نیز در پایان بهمن‌ماه ۱۴۰۲ نسبت به پایان سال ۱۴۰۱، معادل ۰/۷ درصد افزایش یافت و به رقم ۷/۴۲۱ رسید.